

ПОДРШКА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ПРОЦЕСУ ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ САРАДЊЕ СА ЦИВИЛНИМ СЕКТОРОМ

Предлог припремиле Контакт организације цивилног друштва (КОЦД): Грађанске иницијативе, Аутономни женски центар, Снага пријатељства - Амиту, Друштво за заштиту и унапређење менталног здравља деце и омладине, Центар за самостални живот инвалида, Група 484, Ромски информативни центар за састанак са потпредседником Владе Републике Србије, одржан 27.03.2008.¹

Полазна основа међусекторске сарадње требало би да буде јасано опредељење Владе Републике Србије да прихвата плурализам и партиципативну демократију као начела устројства друштва које даје грађанкама и грађанима легитимно право, да кроз различите облике организовања и слободног удруживања, обликују и јавно заступају различите интересе и потребе чланова заједнице. Сарадња Владе РС и цивилног друштва морала би бити утемељена на прихватању заједничких вредности модерне демократије, на вредностима прокламованим у међународним документима и препорукама Уједињених нација, Савета Европе и Европске уније, те на вредностима цивилних иницијатива, и усмерена ка стварању ефикасних и делотворних механизма двосмерне комуникације који би унапредили будуће односе између Владе и цивилног друштва.

Могуће области сарадње Владе и организација цивилног друштва:

Институционални механизам сарадње Владе и организација цивилног друштва (ОЦД) у функцији је остваривања неколико циљева: 1) успостављање сталног дијалога између државе и ОЦД у питањима од општег и заједничког интереса; 2) јачање међусекторске сарадње у областима у којима су ОЦД важни актери у формулисању и реализацији јавних политика (људска права, изградња правне државе родна равноправност, социјална заштита, сузбијање сиромаштва, социјална инклузија, образовање, култура, аматерски спорт, одрживи развој, заштита човекове околине, добросуседска сарадња, евро-атлантске интеграције, итд); 3) јачање капацитета ОЦД као битног чиниоца плуралног и демократског друштва.

Начела сарадње између Владе и цивилног друштва требало би да се базирају на:

- партнерству
- транспарентности рада Владе и цивилног друштва
- независности цивилног друштва
- обезбеђивању равноправних могућности за све, независно од расе, боје коже, пола, језика, вере, политичког или другог уверења, националности, социјалног порекла, инвалидности, имовине, рођења, сексуалне оријентације, образовања, друштвеног положаја или других особина
- промоцији ненасилња и активног прихватања различитости
- одговорности за коришћење јавних ресурса
- изградњи социјалног капитала
- одговорности и кодексу квалитета деловања који укључује и начело финансирања из државног или локалних буџета.

Политика и принципи деловања институционалног/их механиз(а)ма требало би да укључе:

- посвећеност развоју и одговорности у односу на релевантне међународне документе;
- јасно одређене надлежности и дефинисане одговорности у односу на преузете мандате;
- успостављене јасне критеријуме сарадње и партнерства; дефинисан сукоб интереса;
- успостављена јавност рада – доступне информације од значаја за рад/активности цивилног друштва и јавност у поступку конципирања политика и процеса;
- успостављен јавни дијалог - дефинисана правила двосмерне комуникације;
- дефинисана партиципативност и инклузивност – у односу на разлике у секторским позицијама, разлике у позицијама моћи, могући сукоб интереса и ексклузивност позиција.

¹ Предлог припремљен уз подршку Европског Центра за непрофитно право (ЕЦНП)

- процену ефеката рада на основу критеријума који узимају у обзир релевантност активности (у односу на мандат) и остварени утицај на постизање позитивне промене;
- повезано деловање (синергија ефеката) на свим нивоима (од локалног до националног)

Начела сарадње, политика и принципи деловања треба да буду предмет расправе у наредном периоду и да укључе широк спектар ОЦД, које ће кроз консултативни процес доћи до заједничких решења.

Начини сарадње – институционална решења и предлози:

Институционални механизам сарадње Владе и ОЦД може имати различите форме:

- **споразум** (компакт) о принципима сарадње (Енглеска),
- посебна **канцеларија или одељење за сарадњу са ОЦД при Влади** (Словачка, Чешка, Мађарска, Хрватска, Македонија, Црна Гора), или
- неки други организациони облик, на пример, **фондација за развој цивилног друштва**.

Ови модели сарадње узајамно се не искључују. На пример, у Хрватској и Мађарској, при Влади делује канцеларија за сарадњу са ОЦД. Осим тога, Влада је основала и фондацију чији је циљ финансијска и институционална подршка цивилном друштву.

Један од предуслова успешне сарадње Владе и ОЦД јесте и **подстицајни правни (и порески) оквир за деловање ОЦД**, односно, **доношење новог Закона о удружењима**; ради се о обавези коју је Републике Србија преузела ратификовањем Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, а која још није испуњена.

- Оснивање **канцеларије за сарадњу са ОЦД** најчешће је први корак у изградњи институционалног механизма сарадње. Канцеларија обавља низ послова којима се ствара подстицајно окружење за деловање ОЦД и остваривања партнерства са државом (и приватним сектором): координација сарадње министарстава и локалне самоуправе са ОЦД, предлагање законских пројеката од значаја за ОЦД, подстицање филантропије, израда стандарда за финансирање ОЦД из буџета и преприступних структурних фондова Европске уније, спровођење пројеката Европске уније у областима из надлежности канцеларије, остваривње међународне сарадње, подизање институционалних капацитета ОЦД, итд.

Предлог даљих активности:

- Да Влада *усвоји документ* базиран на начелима модерне демократије, који би био полазна основа институционализовања и развијања будуће сарадње са цивилним сектором.
- Да Тим потпредседника Владе за имплементацију ССС у сарадњи са Контакт организацијама цивилног друштва и Канцеларијом за европске интеграције, Тимом за одрживи развој, припреми предлог (начела, политика и принципи сарадње и деловања, функције, задаци, опис послова, буџет) за оснивање механизма (Канцеларије) за сарадњу са ОЦД.
- Рад на овом предлогу могао би да финансира Тим ППВ за имплементацију ССС.
- Рок за израду предлога 3 месеца.
- Наведени актери би могли координирати активности, како би се нови **Закон о удружењима** усвојио у Скупштини у року од три месеца од дана формирања нове Владе.

Београд, 27.03.2008